

Na srpskim rekama do 20. novembra 2019. godine pretovareno je 11,9 miliona tona robe, a očekivanja su da će do kraja godine ta brojka iznositi 13 miliona tona tereta, pokazuju podaci Agencije za upravljanje lukama. Kako navode, trenutno na rekama u Srbiji ima ukupno 11 teretnih luka. Osam se nalazi na Dunavu – Bogojevo, Beočin, Bačka Palanka, Novi Sad, Beograd, Pančevo, Smederevo i Prahovo, dve na Savi – Šabac i Sremska Mitrovica i jedna na Tisi – Senta.

- Šljunak, pesak i kameni agregati već godinama unazad predstavljaju najčešće pretovarenu vrsta tereta. Na drugom mestu su rude, dok su žitarice treća najčešća vrsta tereta. Nafta i naftni derivati nalaze se na četvrtom mestu robe koja se najčešće pretovarala – kažu iz Agencije za upravljanje lukama.

Kako navode, najveća razlika u količini pretovarenog tereta u odnosu na prethodnu godinu zabeležena je kod pretovara žitarica i uljarica, zahvaljujući poboljšanju uslova na međunarodnom tržištu merkantilne robe.

- Agencija beleži i uvećane količine pretovarenog uglja i rasutog tereta. Povećanje transporta i pretovara pomenute vrste robe pokazatelj je skoka privredne aktivnosti u Republici Srbiji, naročito u oblasti hemijske industrije, energetike, rudarstva i građevine – dodaju iz Agencije.

Investicije kao preduslov za razvoj

Često možemo čuti da je potencijal Srbije za razvoj rečnog saobraćaja ogroman. Taj potencijal, međutim, nije do kraja iskorišćen.

- Srbiji su potrebne luke na Dunavu, pa i Savi, jer to su preduslovi za korišćenje rečnog transporta. Trenutni nemamo nijednu savremeno izgrađenu i opremljenu luku i to jedan od uzroka zašto se ovaj vid transporta nedovoljno koristi i ako ima značajan obim robnih tokova, koje bi bilo ekonomski opravdano realizovati rečnim transportom – upozorio je i Milorad Kilibarda, profesor Saobraćajnog fakulteta u Beogradu.

Ovaj problem mogao bi da bude rešen nakon najave značajnih ulaganja u vodni saobraćaj u narednom periodu.

- Da bi Srbija bila infrastrukturno čvorište, nije dovoljno da samo bude premrežena modernim putnim i železničkim koridorima, kojima izlazimo na grčku, albansku, crnogorsku, hrvatsku i slovenačku luku, već je potrebno da ulažemo i u infrastrukturu Dunava, kako bismo imali kvalitetan i moderan plovni put do Crnog i Severnog mora. Srbiju ćemo tako i vodnim putem povezati i sa Nemačkom, Austrijom, Rumunijom, Bugarskom, Rusijom i Turskom. Plan je da do 2021. godine povežemo Dunav i Savu sa putnim i železničkim

Koridorom 10 – rečeno je za naš portal u Ministarstvu građevine, saobraćaja i infrastrukture.

Ovi projekti, između ostalog, uključuju rekonstrukciju brodskih prevodnica HE Đerdap 1 i HE Đerdap 2 i izgradnju nove brodske prevodnice u okviru brane na Tisi kod Novog Bečaja, uređenje plovnog toka Save i Dunava, izgradnju i proširenje luka u Novom Sadu, Smederevu, Beogradu, Sremskoj Mitrovici, Prahovu i Bogojevu, kao i uvođenje najmodernijih elektronskih sistema upravljanja bezbednošću plovidbe.

- Vrednost projekata razvoja vodnog saobraćaja u ovom trenutku iznosi 340 mil EUR, ali sa realizacijom još nekoliko projekata koje u ovom trenutku pripremamo, kao što su nova brodska prevodnica na Tisi, kao i proširenje luka u Sremskoj Mitrovici i Bogojevu, vrednost ulaganja je blizu 480 mil EUR – navode iz nadležnog Ministarstva.

Značajne projekte kada je reč o razvoju rečnog saobraća najavila je i Agencija za upravljanje lukama.

- U prethodnom periodu pokrenut je investicioni ciklus u luke. Do sada smo potpisali ugovore o obavljanju lučke delatnosti u ukupnoj vrednosti investicija od 55 mil EUR. Započeli smo izradu Studije opravdanosti sa Idejnim projektom za proširenje i izgradnju Luke Sremska Mitrovica.

Izradom tehničke dokumentacije obezbediće se zakonom propisani uslovi za izvođenje radova na izgradnji infrastrukture buduće Luke Sremska Mitrovica. Izgradnja luke će omogućiti da Grad Sremska Mitrovica u potpunosti realizuje svoje privredne potencijale i obezbedi privrednim subjektima korišćenje usluga unutrašnjeg vodnog transporta kao najjeftinije grane transporta za prevoz masovnih roba – ističu iz Agencije.

U rečnom transportu važan kontinuitet

Iz Nacionalne kompanije za upravljanje morskim lukama Konstanca kažu za da je za ovu kompaniju 2019. bila veoma dobra godina.

- Verovatno ćemo ostvariti i desetogodisnji rekord, jer je u prvih 10 meseci ostvaren promet od blizu 6,7 miliona tona robe, dok je u istom periodu sa Austrijom bio promet 368.000 tona a sa Mađarskom 1,6 miliona tona. Kada je reč o ukupnom prometu roba sa Srbijom, on u proseku iznosi oko 5,3 miliona tona robe (2017 – 5,3 miliona, 2018 – 4,6 miliona).

Kada je reč o robi koja se prevozi, to su najčešće žitarice (kukuruz, soja, pšenica, ječam), ali i ugalj, ruda gvožđa, fosfati i druge sirovine koje se koriste u srpskoj industriji. Osim toga, poslednjih pet godina je povećan je uvoz veštačkih đubriva preko luke Konstanca, kao i izvoz toplo i hladno valjanih traka iz Železare Smederevo, navode iz kompanije.

Kompanije koje posluju u oblasti vodnog saobraćaja suočavaju se sa brojnim problemima, a kako kažu naši sagovornici, nekad je reč o prirodnim faktorima kao što su zaleđena reka, nizak vodostaj i zastoj u prevozu na određenim deonicama. S druge strane, tu su i ekonomski faktori, kada na primer poljoprivrednici i trgovci ne mogu da se dogovore oko cene, pa onda roba ostaje neprodana u silosima, planovi nerealizovani planovi (što muči trejdere), a barže i konvoji bez robe (muka brodarar).

- Šansa za unapređenje situacije bila bi da se Bugari konačno “probude” i shvate da su i oni podunavska zemlja i da bi morali da učine nešto za opšti interes i plovnost Dunava. Međutim, tu postoje brojni politički faktori. Pre svega, tu je činjenica da oni razvijaju železničku infrastrukturu i da njihove crnomorske luke Varnu i Burgas, pre svega na taj način povezuju sa klijentima. S druge strane, rečne luke (Ruse, Lom itd) njima strateški manje važne. U rečnom transportu možda je važniji kontinuitet, odnosno konstantne količine tokom cele godine, a ne velika razlika između dobre godine (kao što je 2019) i loše (recimo 2016). Na taj način olakšao bi se rad svim činiocima logističkog lanca. Ponavljamo, na neke faktore se ne može uticati i to je ono najteže - navode iz Luke Konstanca.

Privatizacija Luke Novi Sad i izgradnja nove luke u Beogradu

Kako možemo videti, najavljena u velika ulaganje u luke u Srbiji. Svakako značajno je napomenuti i da je u maju 2019. godine kompanija DP World iz Ujedinjenih Arapskih Emirata kupila Luku Novi Sad za gotovo 8 mil EUR. Najavljeno je ulaganje od 30 mil EUR, što je u intervjuu za PlutonLogistics nedavno potvrdio i Rado Antolović, generalni direktor sektora za pomorske usluge DP World.

- Proces privatizacije u Novom Sadu pružio je priliku kompaniji da stekne imovinu u vlasništvu države koja je pokazala slabe rezultate i da je uz pomoć postepene investicije transformiše u moderan i efikasan sistem, kao i da uvede operativne metodologije u skladu sa najboljim međunarodnim praksama. Sa godišnjim pretovarom od oko milion tona, planirane investicije i operativna efikasnost omogućiće luci da se pozicionira kao prvoklasni sistem u Srbiji Strategija za teretni saobraćaj obuhvata konsolidaciju i povećanje količine postojećeg tereta koji prolazi kroz Luku Novi Sad, kao i druge inicijative za dalju diversifikaciju. Ulaganje u novu opremu za rukovanje otvoriće mogućnost za rukovanje i dodatnim teretom - istakao je Antolović.

Plan je da u narednih nekoliko godina novu luku dobije i Beograd, za čije projektovanje će iz budžeta Srbije biti izdvojeno 168 miliona dinara. Prvi radovi očekuju se do 2021. godine.

- Tačna lokacija još uvek se razmatra, a najverovatnije će biti u blizini Pupinovog mosta. Prema preliminarnim procenama, ukupna vrednost izgradnje luke Beograd je oko 180 mil

EUR od čega je 90 mil EUR vrednost lučke infrastrukture. To će biti jedno od najmodernijih i najvećih čvorišta za intermodalni saobraćaj na Zapadnom Balkanu, sa kapacitetom pretovara između tri i pet miliona tona raznih vrsta tereta. Povezaće drumski i železnički Koridor 10 sa vodnim koridorom Rajna-Dunav – rekao je nedavno za Tanjug pomoćnik ministra za vodni saobraćaj u MGSI Veljko Kovačević.

Kako se može videti, potencijali za razvoj vodnog saobraćaja su veliki, investicije su najavljene, sada ostaje da se sačeka i njihovu efikasnu realizacija.

- Po završetku svih planiranih projekata Srbija će, imati izgrađenu modernu lučku infrastrukturu, potpuno uređen plovni put Dunava i Save, kao i moderan sistem upravljanja bezbednošću plovidbe – obećavaju iz Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

Rekordna nautička sezona

Kruzeri u Srbiji pristaju na šest međunarodnih putničkih pristaništa – u Beogradu, Novom Sadu, Donjem Milanovcu, Golupcu, Smederevu i Kladovu.

Agencija za upravljanje lukama na samom kraju ovogodišnje nautičke sezone beleži rekordne rezultate.

- Do sada smo evidentirali ukupno 1.539 pristajanja kruzera na međunarodnim putničkim pristaništima u Srbiji i čak 208.000 ukrcanih i iskrcanih putnika. Više od polovine ukupnog broja pristajanja kruzera u Srbiji ostvareno je na putničkom pristaništu u Beogradu. U prestonici je po prvi put ove godine iskrcano više od 100.000 putnika.

Primer jačanja putničkog saobraćaja u Srbiji je međunarodno putničko pristanište u Golupcu. Iako je sa radom počelo prošle godine, već je u toku ove sezone dupliran broj pristajanja kruzera i turista. Turistima su takođe atraktivna i međunarodna putnička pristaništa u Novom Sadu i Donjem Milanovcu.

Izvor: ekapija.com